

Kje je vzrok bolezni?

To je najvažnejše vprašanje, kadar nas kaj boli. Na vsak način je zelo dobro, ako imate vedno pri rokah lekarniško zanesljivo do-

mače sredstvo, kakor pravi Fellerjev Elsafluid, ki se že več kot 35 let uporablja za nego telesa in za obrambo proti mnogim boleznem proti revmatskim bolečinam, prehladu, za masažo, proti trganju v členkih, bolečinah v križu, licu ter po vsem telesu. Fellerjev Elsafluid se dobi v vseh apotekah in

tozadevnih trgovinah po Din 6.—, Din 9.— in Din 26.—. Po pošti najmanjši paket (9 poiskusnih ali 6 dvojnih ali 2 spec. veliki steklenici) za Din 58.—, dva taka paketa Din 102.— pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 341 (Savska banovina).

Odobreno od Minist. soc. pol. i nar. zdr. Sp. br. 509 od 24. III. 1931

Proti skrivališču.

Drugi dan po maščevalnem atentatu je prejel policijski uradnik, ki je vodil prvi pogon za Larsenom, pismo. Pod kuverto je bil papir, na katerem je bilo zabeleženo: »Na noge, policija!« Bil je to poziv za ponovno preganjanje zločinca Kida Larsen.

Že mesece se podijo kanadski policisti z najbolj modernimi pripomočki za orjakom. Zopet jim kaže ogromna sled begunčevega stopala proti severu. Zopet se mu posreči, kakor pred 30 leti, da prekriža vse obkoljevalne načrte zasledovalcev in se izmuzne pravočasno. Vse je prepričano, da brzi nazaj v smeri proti skrivališču, ki ga je prikrivalo človeštvu 30 let.

Tokrat ima Larsen na vesti življenje treh policistov in njihovi tovariši bodo storili gotovo vse, da ujamejo in izročijo pravici tolikanj spretnega in premetenega ubežnika.

Priprosti narod je tudi tokrat prepričan, da bo ljudski junak Kid Larsen podlegel letošnji zimi, nikakor pa se ne bo pustil izslediti od cele armade preganjajočih ga stražnikov.

Gonilna moč iz zemlje in solnčnih žarkov.

Vedno večja industrijalizacija, vedno večja uporaba kuriva in goriva v industriji je začela skrbeti nekatere znanstvenike. Ti možje so se začeli pečati z mislijo, kako porabo premoga omejiti, ali pa premog kar nadomestiti z drugimi silami za proizvodnjo toplote. Pri tem so prišli na to-le misel:

Vsakomur je znano, da je v notrajnosti naše zemeljske oble nagromadeno tako grozna množina toplotne energije, ki bi si jo mogel človek pripraviti z vsem premogom in z vsemi gorljivimi olji. Potresi dokazujejo, da so globoko pod zemljo vroča in razbeljena žarišča toplote, razbeljena skalovje, od katerega bi vsak kubični meter dal vsaj toliko toplote, kakor je da 200 milijonov kosov žarečega premoga. Od te ogromne množice toplote bi zadostovala le ena petina, da bi proizvajala dovolj pare, ki bi gnala turbine s 50 milijoni konjskih sil leto dni.

Resnica je, da je v osrčju zemlje dovolj toplote. Že v globočini kakih 8 km pod zemljo znaša vročina kakih 400° Fahrenheita. Vprašanje pa je, ali je sploh mogoče kopati tako globoko, da bi prišli do te toplote, da bi jo potem mogli izkoristiti po tovarnah, za železnice, za hišno in ulično razsvetljavo, ne glede na gonilno silo strojev itd.

Angleški znanstvenik Chas. Parson je napravil načrt za tak drzni poskus. Hoče napraviti v globočino 18 km dolgo cev. Še drznejši poiskus je napravil lani drug Anglež, inž. John Hodgson. Pri tem je uporabil svoje dolgoletne skušnje, ko je bil rudniški inže-

njer v Južni Afriki. Hodgson predlaga, naj bi se napravila v zemljo dva rova. Prvi naj bi bil globok le kakih 8 km. Tega naj bi kopali. Drugi pa bi moral biti globok 30 ali 40 km. Tega pa bi izvrtali stroji, ki bi jih vodili s površja zemlje. Rudarji, ki bi delali v prvem rovu, bi morali biti tako oblečeni, da bi jih obleka varovala pred vročino notrajnosti, kakor potapljače zavarujejo, da v morski globočini ne zmrznejo ali se ne zaduše. Delavce v teh rovih pa bi hladilni plini in tekoči zrak varovali pred strašno vročino.

Inž. Hodgson se prav nič ne boji dela s stroji v globočini 30 do 40 km. On pravi, da ni strahu, ko bi stroji predrli kako skalo, pod katero je lava, da bi ta potem brizgnila na dan in zalila površino zemlje okrog strojev.

Njegov načrt je tak: V veliki jekleni cevi električni tok prenaša nekako tekočo aluminijevo mešanico. Jekleno cev, ki naj bi bila v premeru debela kake 3 ali 4 čevlje, bi spustili 1000 čevljev v zemljo. Posebne bombe bi na dnu razrahljale skalovje. Grušč in pesek pa bi žareča tekočina, ki kroži v cevi, vrgla na površje. V tej večji cevi pa bi bila še druga, manjša cev. Ta bi bila pravi sveder. Čim globlje bi se cev pogrezala v zemljo, tem daljša bi bila, ker bi na nji na površju pritrdili vedno nove dele. Iznajditelju se zdi ves načrt čisto priprost.

Zato pa znani Marconi pravi, da ta zadeva ni tako enostavna. Pravi, da nikdar ne bo mogoče toplote dobiti iz grede zemlje. Pač pa je res enostavno dobiti toploto iz solnčnih žarkov. Dejal je: »Toplotna energija solнца je neomejena. Vedno je je dovolj na razpolago v zraku, v dežju in megli, ob jasnem in oblačnem. Toplota je gibajoča sila okrog nas, nad nami in celo v vodi.«

Raznočerosi.

Delavske naselbine pred 3500 leti. Uspeli starinoslovci so edini veliki dokaz za trditev, da se niso ljudje pred več tisoč leti bogvedli koliko razlikovali od današnjega človeka glede kulture in civilizacije. Znameniti poznavatelj starin C. L. Wooley je izkopal v Egiptu v El Amarna vzorno naselbino, ki je bila prirejena za delavce, ki so gradili po puščavskih gričih skalnate grobove za bogataše in plemenitaše. Celotna naselbina je bila napravljena po gotovem načrtu. Opustili so jo, ko se je preselil faraonov raljevi dvor v mesto Theben, in na starih mestih niso bila več potrebna grobišča za imenitnike. Stavbišče delavske naselbine je bil četverkot, obdan od obzidja in notrajnost je bila pozidana z vrstami hišic, ki so bile zvezane z ozkimi cestami. Ena hišica je bila enaka drugi, izvzemši stanovanja predčelavcev, ki so bila vzporedna ob vhodu. Vsaka hišica je

imela spredaj kuhinjo, zadaj spalnico in še eno kamro. Omenjeno odkritje razsvetljuje socialne delavske razmere v Egiptu v 14. stoletju pred Kristusovim rojstvom. Posamezne sobe so si delavci poslikali vsak po svojih zmognostih. Orodje, katerega so našli po posameznih stanovanjih, priča, kak delavski poklic je izvrševal stanovalac, ali s čim se je ukvarjal ob prostem času.

Mož, ki prodaja svojo glavo. Na Angleškem v Manchesteru živi mož, ki je prodal svojo glavo za 1000 funtov šterlingov in za življensko rento 396 funtov šterlingov. Je to gotovi Datas, ki posedla po zatrevanju strokovnjakov najbolj popolen spomin, s kakršnim se ne more ponasati nobeden drug človek na svetu. Nekaj zdravnikov, ki so člani zdravniške družbe v Londonu, je kupilo Datasovo glavo, da bi jo po lastnikovi smrti preiskali in dognali, zakaj je tičalo v njej toliko spomina. Pogodba za posest glave po smrti bo podpisana te dni. Po pogodbi bodo izplačali zdravniki Datasu takoj 1000 funtov šterlingov in povrh se bodo še zavezali, da bodo poravnali pogrebne stroške za Datas in vse člane njegove družine. Pri tej priliki je pripovedoval Datas, da je že bil prodal svojo glavo leta 1904 četvorici ameriških zdravnikov za 10.000 funtov šterlingov. Vsi ti dohtarji so pa že pomrli in radi tega je prodal svojo glavo tokrat že v — drugič!

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Malypetrova čehoslovaška vlada. V zadnji številki smo že poročali, da se je posrečila novemu predsedniku čehoslovaške vlade — Malypetru — sestava vlade na prejšnji podlagi. V zadnjem trenutku so se pa skujali socialni demokrati, ker niso hoteli pristati na znižanje uradniških p^l. Malypeter je vrnil poverjeni mu mandat, a predsednik republike ga je naprosil, da je ponovno prevzel nalogo sestave vlade. V drugič je rešitev vladne krize Malypetru uspela. Od dose^l njih ministrov so izstopili iz vlade 4, novi ministri pripadajo istim strankam.

SKRIVALNICA.

Kje je brodnik?

Vlada opozicije na Grškem. Skoraj mesec dni so se vršila pri predsedniku grške republike Zaimisu pogajanja za rešitev vladne krize. Ko je podal vodja monarhistov Tsaldaris izjavo, da priznava republikansko obliko države, je prejel mandat za sestavo vlade, v kateri bodo sodelovale vse opozicijske stranke, razen komunistov. Nova vlada bo prejela polnomoč, da razpusti dne 27. septembra izvoljeno zbornico in razpiše v nekaj mesecih nove volitve.

Sestanek pogodbenih poštarijev Dravske banovine. V nedeljo dne 6. novembra, ob 18. uri, se vrši strokovni sestanek pri »Orlu« v Mariboru. Govoril bo tovariš Engelman. Legitima cije za četrtinsko vožnjo se dobe pri poverjeništvu v Cirkovcah za ceno 5 Din.

Otrok umrl vsled opeklin. Posesnica Matilda Fras iz Dobrovcev, občina Skoke na Dravskem polju, je šla po vodo in pustila med tem poleg zakurjenega štedilnika samega 5letnega sinčka Rudolfa. Ko se je vrnila, je že bil otrok v plamenih in je po dvodnevnem trpljenju podlegel opeklinam.

V 15 m globok prepad je padel pri podiranju dreves na Urški gori 24letni Rančnik iz Kotelj. V globoki nezavedi so prepeljali smrtnonevarno ponesrečenega v bolnico.

Kap je zadela smrtno dne 29. oktobra dopoldne pri nakupovanju železniške karte na koroskem kolodvoru v Mariboru upokojenega 72letnega železničarja Ivana Lederhasa iz Stundencev.

Sleparija se ji je posrečila samo enkrat. Marija Pregelj iz Slivniškega Pohorja je kupila v Preacevi trgovini v Mariboru blago in si je pustila izstaviti dva računa: enega na 224 Din, drugega na 33 Din. Poravnala je pri blagajni manjši račun, večjega pa ne in je odnesla vse blago za 257 Din. Ko je poskusila alično sleparijo še v Macunovi trgovini, so jo prijeli in predali sodišču.

Cirkovce. Dosedaj smo malo počivali. Zato pa bomo sedaj, ko bo več časa, bolj pridno delali. Po lepo uspeli Slomšekovi proslavi kmalu nastopimo s predstavo. Igrali bomo prihodnjo nedeljo dne 6. novembra: »Mlinar in njegova hči«. Ta igra je zelo priljubljena in se je že velikokrat igrala na naših odrih. Zato pa v obilnem številu pridite prihodnjo nedeljo v našo dvorano in jo napolnite do zadnjega kotička. Ne bo vam žal.

Braslovce. Pretečeni teden je umrla v Ljubljani vdova Franciška Grad iz znane usnarne Dominikove po 4letnem trpljenju. Sorodniki so jo pustili izkopati in pripeljati na domače pokopališče. Pokojni večni mir, preostali naša sožalje!

Šmarje pri Jelšah. V Mariboru so dne 19. oktobra t. l. pokopali 72letnega vpokojenega poštnega slugo Mihaela Jezovšek. Blagopokojni je bil naš rojak iz Belega. Bog mu daj sodek počitek! — Kapelo sv. Florijana v Štomahniku so po prizadevanju tamošnjega kmeta Franca Žnidar, po domače Fajs, dobro popravili in prenovili darežljivi sosedje ter pričakujejo sedaj veseli trenutek njene blagoslovitve. Kdor pride k Sv. Roku in jo zagleda, se mu zdi, da je cerkev. — Brezdvomno so vsi naši vinogradniki hvaležni za dopis v zadnjem »Slov. gospodarju«, ki i-raža njihovo vročo željo, naj domači krčmarji le domačo kapljico točijo in nam tako z drugimi kupci vred pripomorejo, da bodo kmalu kleti prazne, žepi pa polni.

Dol pri Hrestniku. Nikdar ne vidimo nika-kega dopisa iz našega lepega Dola. Po pravici se imenuje Dol, saj je ves obdan z hrički in brbi, od koder imamo krasen razgled na vse strani. V bližini sta Mrzlica in Kum. Letos sta

Tople odeje

razpošilja v dobri, ročni izdelavi in jako poceni

Trgovski dom

R. STERMECKI

Celje št. 24.

Odeje iz rdečega kotona Din 100.—, klota Din 115.—, klota s klotom Din 130.—, Tiger-odeje Din 27.—, flanel-odeje Din 48.—, volnene odeje Din 89.—, konjske odeje Din 52.—.

Velika izbira v novem, velikem, ilustriranem ceniku, katerega prejmete na zahtevo zastoj!

bila oba izredno dobro obiskana, naj si bo od domačinov in tujcev, saj je bilo letos krasno poletje. V lepih poletnih dneh smo hodili na hribe, a pozimi bomo pa, kot vsako leto, v Društveni dom, da tam iščemo izobrazbe in razvedrila. Da povem, kako smo prišli do našega Društvenega doma, moram omeniti, da ima največ zaslug bivši g. kaplan J. Safošnik, kateremu izrekam v imenu vseh fantov in deklet najlepšo zahvalo! — V nedeljo dne 6. novembra priredimo za kot začetek sezone dramo »Rožmarin«. Iskreno vabljeni vsi! — Članice dramskega odseka.

»Ljudska Samopomoč« v Mariboru, Grajski trg št. 7, naznanja cenj. članom, kakor tudi vsemu občinstvu, da sprejmejo društveni po-

verjeniki s 1. novembrom 1932 nova pooblastila s fotografijo in so torej stara pooblastila neveljavna. Poverjeniki, ki nimajo novih pooblastil, niso upravičeni nabirati novih članov. Ugledne osebe se sprejmejo kot poverjeniki za vsak kraj Jugoslavije. 1179

Izjava. Podpisani Vinko Kramberger, zasebnik v Gočovskem vrhu, sem razširjal govorico, da je g. Muršec Konrad, posestnik v Bišu, odtrgal jeden del pogodbe, katero sem sklenil s posestnico Ano Letnik v Gočovi. Govoril sem o tem vedoma neresnico, g. Muršec Konrad ni imel s to pogodbo nobene stika. Preklečujem vso to govorico in ga prosim javno odpuščanja. — Gočova, 17. oktobra 1932. 1186

Mala oznanila.

Kentnik z ca 20.000 Din gotovine, ki bi isto posodil ali vložil na posestvo, naj pošlje pogoje ter naslov na upravo lista pod šifro »Varnost«. 1181

Proda se skoro 2 ha obsegajoča vinogradna posest v ljutomerskih gorica v najboljšem stanju z dobro ohranjenjo 24 m dolgo hišo in kletjo. Naslov v upravi lista. 1182

Čebelarji, pozor! Radi preselitve prodam skoro za polovično ceno 10 obljudenih AŽ panjev. Naslov v upravi lista pod »Čebele«. 1183

Ivo Knuplež, ekonom, Sv. Jurij v Slov. gorica, proda več tisoč 1-letnih jabolčnih divjakov. 1177

Sod 5 polovnjakov proda Pregl Simon, Gornje Hoče 27. 1184

Mesarskega vajenca sprejemem takoj, hrana in stanovanje v hiši. Franc Sernko, mesar, Rače. 1185

Učenec ali učenka z dobrim šolskim spričevalom se sprejme v trgovino mešanega blaga Pavel Košenina, Gomilsko. 1180

1 par konj še sposobnih za težja dela proda zaradi pomanjkanja krme pod ugodnimi pogoji vinarska in sadjarska šola v Mariboru. 1174

Kupim bikla pincgavske pasme od 15 do 24 mesecev starega. Naslov v upravi lista. 1176

Provandcin

Svinjerejci

POZOR!

Po celem svetu znan belgijski preparat, ki prepreči bolezn pri svinjah ter jih za 2 do 3 mesece prej zre. Tovarna tega izvrstnega preparata je navzlic krizi dosegla znižanje cene z željo, da ga uporabljajo vsi svinjerejci. Ako se hočete prepričati o resničnosti našega oglasa, izkoristite priliko in kupite pri Vašem trgovcu takoj 1 originalno škatlo od približno 800 g, ki stane sedaj samo 25 Din. Garancija: V slučaju neuspeha sprejmemo neporabljeno količino ter vrnemo ves denar. Ako ga v Vašem kraju nimate, pišite nam in mi Vam pošljemo vsako količino. Navodilo za uporabo se nahaja v vsaki škatli v hrvatskem jeziku. Generalni zastopnik za Dravsko banovino: **Josip Junc, Ljubljana, Aleksandrova cesta 5-II.** 1178

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša dobra mati, tašča in stara mati, gospa

Ana Sulek

posestnica,

dne 23. t. m., ob 23. uri, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb blage pokojnice se je vršil v sredo, dne 26. oktobra t. l., ob 9. uri iz hiše žalosti na pokopališče na Humu.

Frankovci, dne 23. oktobra 1932.

1175

Žalajoči otroci in ostali.

Za našo deco.

Danijel Defoe:

Robinson Crusoe.

I.

Kako sem zapustil svoj dom.

Rodil sem se leta 1632 v mestu Jorku na Angleškem. Moj oče je hotel, da bi postal sodnik, ali mene je gnala želja po potovanju v daljne, neznane kraje. Niti očetovi nasveti, niti materine prošnje niso mogle v meni udušiti te želje.

Moj oče je bil resnoben in pameten mož. Nekega jutra me je poklical v svojo sobo in mi je začel govoriti o moji nameri. »Kaj ti je treba v svet?« mi je rekel. »Tako delajo zelo revni ljudje, kateri si morajo iskati sreče v tujini, ali bogataši, ki potujejo radi uživanja in zadovoljstva.

Naša hiša pripada srednjemu stanu, nismo sicer zelo bogati, pa, hvala Bogu, nismo niti povsem revni. Mislim, da baš taki ljudje žive najbolje, ker imajo, kolikor jim je treba za mirno in pošteno življenje. Nihče jim ne zavida, nihče jih ne sovraži in tako so lahko z vsakim človekom v spravi in prijateljstvu. Slabo delaš, če misliš, da nisi srečen v očetovi hiši. Pomisli, kaj hočeš napraviti! Opusti te neumnosti, dokler je še čas! Če me ne slušaš, bodi uverjen, da boš to še zelo obžaloval, ali tedaj bo prepozno!

Te besede mojega dobrega očeta so me zelo užalostile. Solze so mi stopile na oči in sklenil sem, da opustim vse svoje namere. Ali, človek je slabo bitje! Čez nekaj tednov je bilo vse to kakor izbrisano iz mojega spomina in zopet sem začel misliti samo na svoja potovanja.

Vedel sem, da me oče ne bi pustil nikamor, zato sem sklenil oditi skrivoma. Nekega dne sem zapustil očetovo hišo ter sem se podal v mesto Hil, kjer sem se ukrcał na neko ladjo, ki je potovala proti Londonu. Bilo je dne 1. septembra leta 1651, najbolj nesrečen dan mojega življenja. Komaj je bila ladja na odprtem morju, je začel divjati močan vihar in morje se je začelo vznemirjati. Zame je bilo to prvo potovanje po morju. Od silnega guranja me je popadla mrska bolezen, kar me je zelo prestrašilo. Tedaj sem se spomnil modrih nasvetov svojega očeta in materinih solz in kesal sem se v srcu, da nisem bil slušal. Ko pa je čez dva dni veter ponehal in je bilo morje zopet mirno — sem zopet pozabil na vse.

Sestega dne našega potovanja smo dospeli v lukso Jarmut, kjer so ladjo zasidrati. Tedaj so se dvignili protivni vetrovi, ki so narasli kmalu do strašne burje, kar je navdalo nas vse z velikim strahom. Valovi, visoki kakor hribi, so udarjali v ladjo. Poveljnik ladje, čeprav je bil hraber človek in spreten pomorščak, je zamrmrl, ko je šel mimo mene: »Izgubljeni smo! Izgubljeni smo!« Nič nam ni koristilo, da smo bili v luki in da smo imeli sidro v vodi, niti najmanj nismo bili bolj sigurni, kakor da bi bili na odprtem morju.

Da nam ladja ne bi utonila, smo posekali sprednji jambor. Ali sedaj se je začel srednji jambor toliko nagibati, da smo morali tudi njega podreti. Nismo mogli dalje ostati na ladji. Voda je že bila napolnila spodnje prostore in je trebalo le še malo časa, da ladja popolnoma izgine v brezdnju. Hitro smo spustili na morje veliki čoln, v katerem smo po velikem trudu in nevarnosti naposled dospeli do obale.

(Dalje sledi.)

Koliko tehta muha?

Ljudje vemo, da tehta odrasli indijski slon do 124 stotov, tiger do 5 stotov, največja roparica na naši zemlji, medved iz Alaske, približno 7 do 8 stotov. Vprašanje, koliko tehta muha ali kanarček, se ždi ljudem manj zanimivo. Vendar so se že našli ljudje, ki so izračunali tudi to težo. Kanarček tehta povprečno 25 g, z medom obložena čebela 1 in 1/4 gr, navadna muha pa največ 1/4 grama. Piseska znamka tehta povprečno 1 dvajsetinko grama.

Spomenik golobom.

V Berlinu so postavili spomenik golobom — pismonošem, ki so poginili v svetovni vojni. Spomenik, ki je lepo kamenito delo, predstavlja dva vojaka, ki sta v službi razpošiljanja golobov-pismonoš. Eden vojakov je takega goloba ravno izpuštil, drugi pa veže drugemu golobu važno vojaško sporočilo, ki je seveda pisano v taki pisavi, da če nasprotnik vjame goloba — pismonošo, ne bode vedel, kaj pomeni. Za ozadje tega spomenika je velika skala, vrh katere počivata ravno prispele druga dva goloba.

Kje imajo največje sode?

Malokomu je znano, da imajo v mestu Heidelberg v Nemčiji sod, ki drži 12.700 galon. Še večji sod imajo v Mikulovu na Moravskem, kajti sod drži celih 30.500 galon. Ta sod je bil narejen med 30letno vojno leta 1843 in ga je izdelal sodar Viktor Specht. V 17. stoletju je bil ta sod celih 50 let poln vina. — Na Čehoslovaškem, blizu mesta Jaštěda na gori Javorniku, imajo sod, v katerega se spravi nad 225.000 galon tekočin. V ta sod gre lahko do 300 ljudi in služi že od l. 1899 za krčmo. Kupljen je bil imenovane ga leta na dunajski razstavi.

Medvedek.

(Povest v slikah.)

61. Smrt orjaka Jožeta.

Orjak se je pogrezal vedno globoje v gosto blato. Nikakor ni mogel, da bi se izvlekel na suho. »Na pomoč! Na pomoč!« je vpil v smrtnem strahu. Na obupne klice prihitel Miškov oče ter reče: »Dovolj zla si mi prizadjal.« Dvigne puško k licu in puška poči: pumf! . . . Nikdo ne zna, da je zadel orjaka, le to je istina, da ni slišal nikdo več o njem.

62. Povratek.

»Sedaj pa le domov«, priganja Miškov oče. Naenkrat se zberejo krog njega: opica Kiki, Zlodek in Bela, da spremijo Miška. Evo še koza Modra, kako hiti v spremstvu z bratoma Hitrim in Brzim. Z njimi je tudi jazbec. Vsi so nepopisno veseli. Sedaj jih pa pustimo, da se veselijo in voščimo jim: srečen pot!

(Konec.)